

PLANEN PÅ SMÅBARNNS- FOSTRAN (0-5 ÅR)

En gemensam plan gjord av Dragsfjärd, Kimito och Västanfjärd kommun.

I arbetsgruppen har suttit tjänstemän från daghemmen, familjedagvården och rådgivningarna på ön.

Bilaga: Att upptäcka då barn far illa i familjen

Värdegrund

Barndagvårdens uppgift i kommun är att erbjuda alla barn god vård med trygga människoförhållanden i trygg, ändamålsenlig, barnvänlig miljö.

Barnets bästa står i centrum både fysiskt som psykiskt. Barnets åsikter, behov och kulturarv skall beaktas.

Tillsammans med andra barn och vuxna ges barnet möjlighet att leva och växa i en fungerande social gemenskap samt förstärka sin positiva självkänsla.

Genomförande av småbarnsfostran

Syftet inom småbarnsfostran är i främsta hand att främja barnets välbefinnande på ett övergripande plan. När barnet mår bra har det de bästa möjliga förutsättningarna att växa, lära sig och att utvecklas. Det njuter av att umgås med andra barn och vuxna och känner glädje och kan ge sig hän i olika aktiviteter i en lugn och trygg atmosfär. Personalen bemöter barnet på ett sätt som präglas av respekt för dess individuella behov, personlighet och familjekultur så barnet känner sig jämlikt oberoende av bakgrund.

Småbarnsfostran verkställs som en helhet i vilken vård, fostran och lärande binds samman. Helheten främjar en positiv jaguppfattning hos barnet. Barnets förmåga att uttrycka sig och att kommunicera gynnas också liksom barnets förmåga att tänka. Vård, fostran och lärande inom småbarnsfostran betonas på olika sätt hos barn i olika åldrar. En god vård utgör grunden för all verksamhet. Grundbehoven hos barn tillfredställs och en välskött barn kan rikta sitt intresse på andra barn, sin omgivning och på verksamhet av olika slag.

Den yrkesverksamma personalen inom småbarnsfostran bildar en mångprofessionell fostringsgemenskap. Viktigt är att fostraren är medveten om sin egen fostrarroll och de värderingar och etiska principer som fostrarrollen bygger på. Att reflektera över och utvärdera det egna arbetet hjälper fostraren att på ett medvetet plan fungera enligt de verksamhetsprinciper som finns. Kunnande förutsätter kunskap och erfarenheter som baserar sig på yrkesmässiga insikter och utbildning. Fostringsgemenskapen dokumenterar, utvärderar och strävar efter att kontinuerligt utveckla sin verksamhet samt ta del i ny utbildning på området.

Fostraren skall känna engagemang i sitt arbete. Känslighet och förmåga att reagera på barnets känslor och behov förutsätts också. Fostrarnas uppgift är att planera verksamheten och att erbjuda barn en miljö som avspeglar dels det sätt som barnen fungerar på, dels ge uttryck för det som man på förhand har gjort upp. Fostraren uppmuntrar barnet att glädjas över sitt kunnande och också över att det vid behov får hjälp av vuxna. Fostrarna respekterar de erfarenheter och åsikter som barnet, barnets föräldrar och fostrarna själva har. De respekterar principerna för gemensam fostran.

Barnets sätt att fungera

Att leka, röra på sig, att utforska, att undersöka och att uttrycka sig inom konstens olika områden är karaktäristiska sätt för barnet att fungera och tänka. Genom att få möjlighet till detta ökar barnets välbefinnande, barnets uppfattning om sig självt och sina egna möjligheter. När verksamheten planeras och verkställs skall barnets naturliga sätt att fungera beaktas; genom lek, fysisk aktivitet och olika konstupplevelser.

I all verksamhet spelar inlärningsmiljön en stor roll. Barnets ålder och utveckling beaktas vid utformandet av utrymmen både inomhus och utomhus. De vuxnas roll är betydelsefull i fråga om att ge yrkesmässig vägledning, inspiration och skapa förutsättningar för inläring i alla situationer.

Leken

Barnet leker inte för att lära sig, utan lär sig medan det leker.

- tillräckligt med redskap
- berikande miljö

Den vuxnas roll

- omsorgsfull observation
- berikar leken
- handleder
- svarar på barnets initiativ

- leken är ett självändamål
- social gemenskap
- barnet härmar och skapar nytt nät det leker
- tränar språket
- fysisk aktivitet

- fantasilekar

- rollekar

- regellekar

Fysisk aktivitet

Daglig fysisk aktivitet är grunden för barnets välbefinnande och för en sund tillväxt. Omgivningen skall sporra till rörelse och motion utomhus och inomhus under trygga förhållanden.

Den vuxnas roll

- uppmuntra
- utnyttja olika undervisningsmetoder
- följa upp barnets motoriska utveckling
- beakta barnets behov

Stimulerar tanke-
verksamheten

Lär sig nytt

Upplever glädje

Uttrycker sina känslor

Kroppskännedom

Fartupplevelser

Barnets konstupplevelser och förmåga att uttrycka sig

De grundläggande erfarenheterna av olika konst av olika slag får barnet i en inlärningsmiljö som gynnar dessa aktiviteter.

Drama
Fantasi

Pyssel

Sagor
Litteratur
Rim
Ramsor
Dikter
Måla
Teckna
Skapa
Färger

Bygga
Vara kreativ
Snickra
Sy
Skapa
Limma

dansa
spela
ljud
Lyssna
sjunga

Den vuxnas roll

- ger utrymme åt barnets egen fantasi och egen skapande kraft
- erbjuder redskap och material
- dokumenterar
- vägleder
- samarbetar med sakkunniga

Inlärningsmiljön gör det möjligt för barnet att uppleva konst. Barnet skall få tid att på ett mångsidigt sätt utveckla sina färdigheter.

Barnet utforskar

En utforskande nyfikenhet präglar barnet ända sedan födseln. Erfarenheterna av försök och misstag och av aha-upplevelser upprätthåller och stärker barnets glädje över att lära sig. Genom att lära och undersöka tillsammans med barnen kan fostraren vägleda och stimulera barnen i olika situationer som ansluter sig till vård, fostran och lärande så att barnen vidgar sina intryck av omgivningen. Miljön erbjuder barnet en riklig mängd material och redskap som väcker barnets intresse.

Inlärningsmiljön

Inlärningsmiljön består av fysiska, psykiska och sociala faktorer som bildar en helhet. En mångsidig och flexibel omgivning som sporrar barnet att lära sig väcker intresse, experimentlusta och nyfikenhet hos barnet. När inlärningsmiljön planeras skall man beakta både funktionella och estetiska synpunkter. Atmosfären i inlärningsmiljön skall vara positiv.

Barnet gläds över att lära sig

Barnet är till sin natur nyfiskt, det vill lära sig nytt och upprepa det som det redan har lärt sig. Barnet använder alla sina sinnen för att kunna ta till sig det nya. Barnet lär sig bäst när det är aktivt och intresserat. Trygga människorelationer är grunden för god inläring och att fostraren är engagerad i sitt arbete.

Språkets betydelse inom småbarnfostran

Språket spelar en viktig roll när ett litet barn börjar intressera sig för omgivningen. Leken och sagor har en speciell betydelse för språkets utveckling hos barnet. Att lära sig språket är en skapande och personlig process med inslag av upprepningar. Ett litet barn behöver en fostrare som känner till barnets individuella sätt att kommunicera. Fostraren stärker barnets positiva jagbild och barnets vilja att bli godkänt. I samband med de dagliga rutinerna lär sig barnen ett språk som ansluter sig till olika situationer. Leken formas efter språket och barnet lär sig att använda språket i kontaktskapande syfte. Barnet behöver en stimulerande och aktiverande uppväxtmiljö som stöder språkets utveckling.

Innehållsmässiga inriktningar

Barn lär sig hela tiden i varierande miljöer och situationer. Det är viktigt att uppnå en balans i utvecklingen så att fostraren har en tydlig bild av hur det enskilda barnets tillväxt framskrider. Småbarnsfostrans centrala innehåll bygger på den helhet som inriktningarna nedan bildar.

Matematisk inläring

Ett litet barn jämför och drar slutsatser i vardagen och leken med hjälp av konkreta material och leksaker.

Naturvetenskaplig inriktningen

Barnet blir bekant med naturen genom observationer, utforskning och experiment.

Historisk-samhällelig inriktning

Barnet lär sig om förgångna tider genom att besöka museer, sevärdigheter i närmiljön. Barnet får ta del av äldre personers erfarenheter om svunna tider och traditioner.

Estetisk inriktning

Att observera, lyssna, uppleva och skapa gör att barnet tar del av estetiska inriktningen. Barnet blir medveten om skönhet, harmoni, melodi, rytm, stil, spänning och glädje men också deras motsatser.

Etisk inriktning

Barnet lär sig i olika situationer och händelser vad som är rätt, fel, bra, dåligt, sant och falskt. Viktigt att ta hänsyn till barnets utvecklingsnivå. Känslor som rädsla och ångest skall behandlas tillsammans med barnet så att det kan känna sig tryggt.

Religions- och åskådningsanknuten inriktning

Fostrarna bekantar sig med barnets egen religion och åskådning samt seder och bruk. Barnet bör ges möjlighet att ställa frågor och få förklaring samt att fundera och begrunda. Fostrarna bör stöda barnet och respektera och stärka deras förmåga att förstå. Innehållet i religionsfostran diskuterar fostrarna med föräldrarna.

Det centrala ämnesområdena i förskoleundervisningen och i de innehållsmässiga inriktningarna inom småbarnfostran kompletterar och bygger på varandra. De bildar tillsammans en helhet.

Föräldrarnas roll i småbarnfostran

Fostringsgemenskap

Med fostringsgemenskap inom småbarnfostran avses att föräldrar och personal går in för att gemensamt engagera sig i och stödja barnens fostran, utveckling och inläring. Det här förutsätter ömsesidig tillit, jämlikhet och respekt. Föräldrarna har i första hand rättigheten att fostra sina barn och de bär ansvaret för barnets fostran. Föräldrarna är också de som känner sitt barn bäst. Personalen stödjer sig på sitt yrkesmässiga kunnande och sina insikter i sammanhanget. Den ansvarar också för att skapa förutsättningarna för en fostrande gemenskap och för jämlikt samarbete.

Ett annat syfte med gemensam fostran är att på så tidigt stadium som möjligt känna igen de situationer då ett barn eventuellt behöver skärskilt stöd i sin fostran, utveckling eller inläring. Tillsammans med föräldrarna skall personalen skapa en gemensam strategi för att stödja barnet. Den atmosfär av gemensam fostran som har skapats mellan föräldrar och personal skall också gå att tillämpa i problemsituationer.

Föräldrarnas roll i planering av enhetens verksamhet och i utvärderingen av verksamheten

Personalen ansvarar för att göra upp en plan för enhetens småbarnfostran. Föräldrarna skall ha en möjlighet att inverka på innehållet i planen och att tillsammans med andra föräldrar delta i utvärderingen av den.

Utgångspunkten för föräldrarnas och barnens utvärdering är den plan för småbarnfostran som har gjorts upp för ett barn. Planen skall tillämpas på ett praktiskt plan och föräldrarna och hela personalen skall känna till dess innehåll och grunder. Den utvärdering som föräldrarna och barnen gör bidrar till att kontinuerligt utveckla småbarnfostran. Föräldrarna följer upp och bedömer hur syftena i planen verkställs och personalen bedömer och utvecklar planen vid vissa överenskomna tidpunkter och alltid när behov därtill finns.

Barnets individuella plan för småbarnfostran och planens utvärdering

En individuell plan för småbarnfostran görs upp i samråd med föräldrarna för varje barn som erbjuds dagvård. Man följer upp och utvärderar regelbundet hur planen genomförs.

Barnets erfarenheter, aktuella behov och framtida utsikter beaktas i planen liksom barnets intressen, barnets starka sidor och de individuella behov av stöd och vägledning som barnet har. I diskussioner med föräldrar fäster man speciell vikt vid de positiva impulser och erfarenheter som stödjer barnets utveckling. De bekymmer och problem som ansluter sig till barnets välbefinnande formuleras på ett så konkret sätt som möjligt. Tillsammans med föräldrarna försöker man finna en lösning på dem.

Samarbet med barnrådgivningen

Med tanke på barnets välmående samarbete mellan hälsovården och dagvårdspersonalen är viktigt. Att stöda föräldrarna i sin uppgift som fostraren samt följa upp barnets normal hälsa och utveckling hör till våra uppgifter, vid behov kontakt med specialisterna. Som kunder i barnrådgivningen är alla barn mellan 2 veckor och 6 år samt deras familjer. Målet är att trygga barnets bra, hälsosam utveckling och uppväxt, föräldrarnas ork och familjen välmående.

Vår uppgift är via olika screeningundersökningar hitta barn som behöver ytterligare undersökningar och/eller specialstöd. En viktig del av verksamheten är att ge fostringsstöd till föräldrarna och att utveckla växelverkan mellan barn och föräldrarna. Barn mellan 3-5 år som är i familjedagvård tar en blankett med sig när dom besöker barnrådgivning som föräldrarna och skötaren tillsammans fyller i. På basen av detta diskuteras och klagörs möjliga problem.